

Ikt. sz.: KUB-41/22-5/2021.
KUB-15/2021. sz. ülés
(KUB-67/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Külügyi bizottságának**
2021. október 12-én, kedden, 10 óra 11 perckor
az Országház Delegációs termében (főemelet 40.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató az Európai Unió szlovén elnökségi programjának prioritásairól</i>	5
<i>Óexc. Marjan Cencen tájékoztatója</i>	5
<i>Dr. Ökrös Oszkár kiegészítése</i>	12
<i>Kérdések</i>	14
<i>Válaszok</i>	16
<i>Egyebek</i>	20
<i>Az ülés berekesztése</i>	20

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató az Európai Unió szlovén elnökségi programjának prioritásairól

Előterjesztők:

Őexc. Marjan Cencen, Szlovénia magyarországi nagykövete
Dr. Ókrös Oszkár, az Igazságügyi Minisztérium államtitkára

2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Németh Zsolt (Fidesz), a bizottság elnöke

Balla Mihály (Fidesz), a bizottság alelnöke
Csenger-Zalán Zsolt (Fidesz), a bizottság alelnöke
Juhász Hajnalka (KDNP), a bizottság alelnöke
Bartos Mónika (Fidesz)
Nacsa Lőrinc (KDNP)
Dr. Brenner Koloman (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Zsigmond Barna Pál (Fidesz) Csenger-Zalán Zsoltnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Fürjes Róbert bizottsági főmunkatárs
Dr. Dobos Evelin bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Óexc. Marjan Cencen, Szlovénia magyarországi nagykövete
Dr. Ökrös Oszkár államtitkár (Igazságügyi Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 11 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

NÉMETH ZSOLT (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Nagy tisztelettel köszöntöm a bizottság tagjait és az európai uniós nagyköveteket. Mielőtt megkezdjük a munkánkat, a következőre szeretném felhívni a figyelmet. A határozathozatal kézfelemeléssel történik, a hozzászólási szándék jelzése esetén legyenek szívesek a padokban található csíptetős mikrofonokat használni, megnyomva a kezelőfelületen a bal szélső gombot.

Bejelentem, hogy Zsigmond Barnát Csengeri-Zalán Zsolt helyettesíti, és megállapítom a határozatképeségünket.

A napirend elfogadása következik. Aki egyetért a napirenddel, az kérem, kézfelemeléssel jelezze. *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Egyhangú igen.

Tájékoztató az Európai Unió szlovén elnökségi programjának prioritásairól

Első napirendi pontunk következik: tájékoztató az Európai Unió szlovén elnökségi programjának prioritásairól. Nagy tisztelettel köszöntöm Marjan Cencent, Szlovénia magyarországi nagykövetét, helyettesét, valamint Ökrös Oszkárt, az Igazságügyi Minisztérium európai uniós ügyekért felelős államtitkárát. Az első napirendi pont tárgyalását megnyitom. Először nagykövet úrnak adnám meg a szót, majd államtitkár úrnak, aztán a képviselői hozzászólások következnek, amiket összegyűjtenénk, és ezt követően adnám meg a szót. Nagykövet úr előzetesen írásban jelezte, hogy előterjesztését prezentációval kísérné. Figyelemmel az országgyűlési törvény 38/A. § (3) bekezdésében foglaltakra, a szemléltetés engedélyezéséhez a bizottság döntése szükséges. Kérem, kézfelemeléssel jelezze, aki támogatja ezt. *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Egyhangú igen.

Tisztelt Bizottság! Ugye egy rendszeres napirendi pontunk a Külügyi bizottságban is az európai uniós tanácsi elnökséget adó ország meghallgatása. Általában egy kicsit hamarabb szoktuk megtartani, de így a nyár közepén nehéz lett volna bizottsági ülést összehívni, és annyi előnye van annak, hogy most tudunk találkozni, hogy már valamennyire előrehaladott az elnökség. Most már lendületben van Szlovénia, és nem csupán a prioritásokról tudunk beszélni, hanem az eredményekről is, a teljesítésről is. Nyilvánvalóan itt a Külügyi bizottságban bennünket fokozottan érdekelnek a külpolitikai vonatkozású elemek, ez nyilvánvalóan majd a tárgyalás során ki fog derülni. De szeretném megköszönni nagykövet úrnak, hogy elfogadta a meghívásunkat, és érdeklődéssel várjuk a prezentációját. Megadom önnek a szót, parancsoljon!

Óexc. Marjan Cencen tájékoztatója

ÓEXC. MARJAN CENCEN, Szlovénia magyarországi nagykövete: *(Tájékoztatóján kivetítő segítségével tartja meg.)* Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Parlamenti Képviselők! Tisztelt Kollégáim, Nagykövetek! Köszönöm a meghívást és a lehetőséget arra, hogy bemutathatom a szlovén elnökségét az Európai Uniónak. Néhány szót szeretnék szólni - ahogy elnök úr is bevezette - a prioritásokról, de most már az eredményekről is tudok majd beszélni, hiszen az elnökség felén már túl vagyunk. De természetesen a nyári időszak egy kicsit más, tehát most vagyunk az elnökségünk legintenzívebb időszakában, nagyon sok találkozó zajlik. Szlovénia a második alkalommal adja az Európai Unió elnökségét, és ez más, hiszen 2008-ban még nem volt meg a Lisszaboni Szerződés, és a legnagyobb változás pont a

külső- és biztonságpolitikában következett be. Az időszak is nagyon más, szemben a 2008-as évvel. 2008 még a pénzügyi válság előtt volt, optimistábbak voltunk, lazábbak, nyugodtabbak, most ennek pont az ellenkezője a helyzet, de ez jót is jelent, mert azután, hogy beütött a pénzügyi válság, bekövetkezett az egészségügyi válság, ami jelenleg is zajlik. De a másik oldalon be tudtuk bizonyítani az ellenálló képességünket, az Európai Unió bemutatta erejét, hogy képes túlélni az ilyen válságot, és együttesen fellépni ilyen időszakokban. Ez az oka annak többek között, hogy az a szlogenünk, mottónk, hogy „Együtt. Ellenállóképes. Európa”. Ezt majd mutatom a dián is.

Természetesen a tervünket szoros együttműködésben készítettük el a trióval, a trióban, Németországgal és Portugáliával. Mindkét országnak köszönetet mondunk, hiszen korábban is dolgoztunk már együtt, és most is támogatják a munkánkat. Ez azt is jól mutatja, hogy az EU-n belüli együttműködés csak kooperációval képzelhető el, és ez a jelen időszakban még jobban megmutatkozott. Persze az egyes országoknak függetlenségük van számos területen, de van nagyon sok olyan terület is, ahol csak együtt tudunk fellépni, és ilyenkor erősebbek vagyunk, függetlenül attól, hogy mi a véleményünk, és milyen véleménykülönbségeink vannak. De, ami fontos, és ami döntő jelentőségű, az az egység.

Tehát a 4 prioritás. Az első, tekintettel a helyzetre: az ellenálló képesség, a helyreállítás. Hiszen az, ami az elmúlt két évben történt, olyan valami, ami szükségessé tette, hogy szervezettebb módon vegyük ezzel fel a harcot. A következő az Európa jövőjéről szóló konferencia. Ezt egyedi szinten, illetve csoportokban beszéljük meg, beleértve Magyarországot. A harmadik pedig az európai életmód, a jogállamiság és „az azonos kritériumok mindenki számára” Uniója. Ezt én elmondom majd még a későbbiekben. A negyedik prioritásunk pedig a hiteles és biztonságos Európai Unió, olyan, ami képes a biztonságot és a stabilitást is biztosítani a szomszédságában. Nézzük tehát az első oszlopot!

A legfontosabb célunk, mondhatom, hogy erőteljesebb és ellenállóképesebb Európai Uniót építsünk, és hogy csökkentsük a külső aktőrök irányába megmutatkozó függőséget. Az egészségügyi válság nemcsak az egészségügy területén, a gazdaság és más területen is, beleértve a biztonságot, bizonyította azt, hogy az Európai Uniónak nagyobb fokú függetlenségre van szüksége. Rájöttünk arra, hogy nagyon sok ellátási láncból függünk számos területen, és sok esetben csak egyetlen forrással rendelkezünk; például a félévezetők ilyen termékek. Ez egy felhívás és ébresztő Európa számára, hogy találja meg a módját annak, hogy saját magán belül egy erősebb és függetlenebb gazdaságot hozzon létre.

Ez azt is jelenti, hogy erősebb legyen a belső piac, ez azt is jelenti, hogy jobb törvényeink legyenek, tehát jelenleg a bizottsággal és a parlamenttel együtt megfelelő, az új helyzetre választ adó törvényi megoldásokat készítünk elő.

Említettük az ellenálló-képesség szükségességét, beazonosítottunk ezen belül számos területet. Az első természetesen az egészségügyi rendszereink ellenálló-képességei és az egyéb létfontosságú infrastruktúrák területén ugyanez.

Már a múltban is Portugália aktív munkát végzett abban, hogy megerősítették az Európai Betegségmegelőzési Központot és az Európai Gyógyszerügynökséget, és az Európai Egészségügyi Unió rendkívüli jelentőséggel bír. Megtartottunk egy magas szintű konferenciát a célok elérése érdekében. Azon célokról beszélek, amit ebben az együttműködési keretben megfogalmaztunk.

A másik pedig, hogy létre kell hozni egy erőteljes ellenálló-képességet a kibertámadásokkal szemben. Hiszen önök jól tudják, hogy soha nem vagyunk biztonságban a kibertámadásoktól. És konkrétan most pedig arra is rájöttünk, hogy az európai országok, pontosabban az Európai Unió országai hiányában vannak az erős számítógépes rendszereknek, szoftvereknek és számos más dolognak. Tehát ez egy

olyan terület, amit ki kell fejlesztenünk, de ezenkívül meg kell találni a megfelelő törvényi megoldásokat, melyekkel védelmezhetjük a kiberteret Európában.

Ez az oka annak, hogy konkrét előrelépést szeretnénk elérni a legmagasabb szintű kiberbiztonság területén az egész Unión belül, és fontos, hogy a létfontosságú entitások ellenálló-képességét is elérjük.

A másik rész a szomszédságunk Európa közelében. Ott is meg kell erősíteni tehát ezt az ellenálló-képességet a Balkánon, ezért Szlovénia különböző aktivitásokat tervez a balkáni országokkal ugyanezen a területen belül.

A harmadik terület pedig, amin erős ellenálló-képességét kívánunk építeni, a nagy természeti és egyéb katasztrófákra adandó válasz területe. Tehát nemcsak a klímaváltozással kerültünk most szembe, hanem nagyon sok más válsággal is, és ezek egészen letaglózók tudnak lenni, ezért fontos, hogy az Európai Unió a megfelelő válaszadási kapacitást kiépítse önmagában belül ezen új fejleményekkel szemben.

A stratégiai autonómia a következő téma. Ahogy már mondtam, függetlenebb gazdaságra van szükség. Szükség van ezenkívül saját erőforrásainkra. Ennek érdekében elkezdtük az intézkedéseket a pandémia ellen, és azonnal azzal szembesültünk, hogy nincs elég védelmező felszerelésünk, nem tudjuk kezelni az embereket. Nincsenek olyan orvosi eszközök, amelyekkel az embereket a kórházakon belül kezelni tudnák.

Ezek olyan dolgok, melyek segítenek nekünk abban, hogy tisztábban lássunk például azzal kapcsolatban, hogy mennyire vagyunk függőek a különböző szállítmányokkal kapcsolatban. Ez kicsit ellentmondásos jelenség, hiszen a másik oldalról egy globális közösséget képviselünk. Ez azt jelenti, hogy más országokkal kötelességünk is együttműködni, szükséges ez.

Itt tehát azt hangsúlyoznám, hogy a kellő egyensúlyt kell megtalálni az európai függetlenség és az önellátóképesség között. Ezenkívül azonban folytatnunk kell az együttműködésünket a világ más régióival együtt, és nem csak politikailag, gazdaságilag is. Tehát a fontos itt az, hogy megtaláljuk a megfelelő szintű egyensúlyt.

Így aztán az a célunk, hogy létrehozzuk az Európai Egészségügyi Szükséghelyzet-felkészültségi és -reagálási Hatóságot, a HERÁ-t. Nagyon fontos, hogy megerősítsük ezenkívül az Unió kutatási és termelési kapacitásait például a vakcinák, az orvosságok és egyéb termékek területén, amire mind szükségünk lesz.

Az együttműködés egyéb területeivel kapcsolatban nem mondok részleteket, csak annyit, hogy az együttműködést az energiaellátás területén is meg kell erősítenünk, és az összeköttetéseket és egyéb infrastruktúrákat is meg kell erősítenünk. És természetesen ezenkívül nagyon is elkötelezetten dolgozunk abba az irányba, hogy megfelelő lehetőségeink legyenek, mert a válság, ami a pandémiából kialakult, lehetőséget adott arra, hogy átgondoljuk megint a jövőnket. Ez az oka annak, hogy azt mondom, ez egy jó lehetőség a digitális és a zöld átalakulásra.

És önök jól tudják, hogy az Európai Helyreállítási Eszköz tartalmazza ezt a két részt is, és ez meg van határozva százalékos mértékben, hogy a helyreállítási alapoknak milyen százalékos arányát kell zöld átalakulásra és digitális átalakulásra fordítani.

Ahogy az elnökségünk halad, szeretnénk hangsúlyozni, hogy nagyon is elkötelezettek vagyunk, meg hogy megtartsuk a vezető szerepet globális szinten a zöld átalakulásban, és 55 százalékkal szeretnénk 2030-ra az üvegházhatású gázok kibocsátását csökkenteni. Nos, azonban azt gondoljuk, hogy minden országnak saját maga legjobb megoldását kell megtalálnia, hiszen nem minden országnak egyformák a földrajzi adottságai, vagy akár a gazdasági vagy társadalmi adottságok sem ugyanolyanok.

Ezért azt támogatjuk, hogy alakítsuk át az üvegházhatású gázok kereskedési rendszerét. Tehát minden tagállam maga találja meg a számára legjobb módot, hogy ezt a célt elérje, amely cél természetesen közös.

Vagyis ez azt jelenti, hogy minden ország megtalálhatná a megoldások megfelelő mixét az energiaellátás területén. Ezenkívül támogatjuk az alternatív üzemanyagok fejlesztését is, és természetesen például a mobilitás területén, az elektronikus mobilitás, a zöldmobilitás és a többi területeken is új megoldásokat kell találnunk.

A szlovén elnökség ezenkívül koordinálja a COP26ra való felkészülést is - Glasgow-ban lesz ez -, és ez a koordináció nem mindig könnyű, hiszen az országok megítélése eltérő egymástól, de a legjobbat kihozzuk magunkból annak érdekében, hogy a konferenciára egy erős, egységes európai állásfoglalás alakuljon ki.

Vannak bizonyos jogi eljárások, amelyek jelenleg zajlanak abból a célból, hogy elfogadjuk a különböző rendeleteket. Ezeket nem említettem külön konkrétan. Lehet, hogy majd később tudunk róluk szót ejteni. Ugyanez érvényes a digitális területre. Ahogy tudják, megpróbáljuk leszűkíteni az ajánlásunkat, a javaslatunkat a digitális szolgáltatásokra és piacokra vonatkozó törvényhozás területén.

Volt egy konkrét terület, ami nagyon sérült a pandémia alatt, ez volt a turizmus. Itt most a gondolatok meghatározásán dolgozunk: hogyan lehetne támogatni a turizmust? Hiszen sok ország függ a turizmustól, méghozzá nagyon.

Így például itt vannak a horvát kollégáink, akik valószínűleg nagyon erősen megéreztek ezt. Szlovénia ugyanígy volt, tehát fontos megtalálni az új megoldásokat, amivel a jövőben is fenn tudjuk tartani a turizmus működését, de egyben új megoldásokat találunk.

Talán még egy dolog, a demográfiai kérdések témája. Hiszen Magyarország nemrégiben egy nagyon sikeres népesedési konferenciának adott otthont, és most szembekerültünk: az európai tagállamok legtöbbszörében öregedő lakossági helyzettel, tehát demográfiai kihívásokkal nézünk szembe. Különböző megoldásokat kell találnunk. Az egyik ilyen, persze, a családok támogatása és az, hogy gyerekek szülessenek a családokban.

A másik támogatási lehetőség az, hogy az idősebb munkaerőt is hosszabb időn keresztül tudjuk foglalkoztatni. Ez olyan valami, amire kell megoldást találnunk, még hozzá egyensúlyt is kell kialakítanunk, mert ha az idősebb korosztályt a munkaerőpiacon meg akarjuk tartani, ez ne legyen azzal egyenlő, hogy közben a fiatalokat nem engedjük belépni e munkaerőpiacra. Tehát ez egy nagyon nagy kihívást jelentő feladat, de megpróbáljuk itt is megtalálni a megfelelő egyensúlyt, koordinációban az Európai Unió intézményeivel és tagállamaival.

A következő pillér az Európa jövőjéről szóló konferencia. Ez egy hosszú folyamat, és minden egyes tagállamnak megvan a belső folyamata, aminek keretében megszervezik a konferenciákat.

Örömmel látom, hogy Magyarország az egyik legaktívabb ország ezeknek a vitáknak a megszervezésében. Nekünk két konferenciára vonatkozó tervünk van, és az utolsó lesz majd a francia elnökség alatt jövőre, legalábbis ez az elképzelés.

Nagyon sok kérdés felmerült a vita folyamán. Az első az, hogy kit kell bevonni ezekbe a megbeszélésekbe. Itt az a kihívás fogalmazódik meg, hogy a legtöbb reakció a rendszeren belülről érkezett. Megnézzük például a közösségi médiát vagy a weboldalakat. Ki kell azonban jutnunk a nagyközönséghez is, és Szlovéniában a Bledi Stratégiai Fórum alatt, amit szeptember elején tartottunk meg, bevontuk természetesen a bürokrátákat és a politikai vezetőket is, ezen kívül a fiatalokat is, tehát egy ifjúsági stratégiai fórum is volt. Arról kérdeztük őket, hogyan látják ők Európa jövőjét. Ezen kívül a tapasztalt vezetőket is bevontuk, tehát korábbi politikusokat

hívtunk meg, akiknek tapasztalatuk van az európai folyamatokról, még hozzá több évtizedre visszamenően. Ez a vita még jelenleg is zajlik.

Ami fontos, hogy valóban eljussunk a nagyközönséghez, hogy bevonjuk a nem kormányzati szerveket és a különböző területeken tevékenykedő hétköznapi embereket. Ez, remélhetőleg egy kicsit tartalmasabb eredményt fog hozni, mert ha ez a vita csak a bürokraták és az egyetemek berkeiben zajlik, akkor valószínűleg nem találjuk meg a jó megoldásokat. A másik dolog természetesen az, hogy mit szeretnénk elérni ezzel a konferenciával. Sok különböző vélemény van ezzel kapcsolatban. Vannak olyan tagállamok, amelyek említik a törvények módosítását. Ez talán túl ambiciózus, de egyben túl veszélyes is. Meg kell találni a megfelelő utat, de persze a másik oldalon szükség van a jó javaslatokra, amelyek aztán tényleg hoznak valami új eredményt, hiszen inkluzív, befogadó és nem pedig kirekesztő Európai Uniót akarunk. Nem egy olyan EU-t akarunk, amelyik nem érezteti a polgáraival, hogy ők részesei az Európai Uniónak. Tehát itt nagyon sok a feladat, nem könnyű, és azt hiszem, mindannyian reménykedünk abban, hogy a francia elnökség képes lesz valami nagyon is kézzelfogható és jó következtetésekre jutni a jövővel kapcsolatban.

A harmadik pillér az Európai Unió, ami a jogállamiságot, az európai életmódot és a mindenki számára egyenlő kritériumokat támogatja, vagyis ezeket az egyforma szempontokat érvényesíteni mindenkivel szemben. Az erre vonatkozó megbeszélés nagyon élénk nagyon sok tagállamban, beleértve Szlovéniát és Magyarországot. Különböző történelmi múltunk van, különbözőek az alkotmányos megoldásaink arra, hogy a kormányok hogyan működnek, és a társadalom hogyan működik. Azonban az értékrendünk ugyanaz, az általános értékek ugyanazok, és néha ez nem a legegyszerűbb mód, nem a legegyszerűbb út, hogy kombináljuk ezeket a dolgokat, de ami fontos, hogy függetlenül attól, hogy vannak nézeteltérések vagy különbségek, a fontos mindig az, hogy legyen egy nyitott, demokratikus párbeszéd, legyünk türelmesek és tisztelettudóak, tiszteletteljesek minden részvevő féllel szemben. És ezen kívül óvatosnak kell lennünk, amikor meghatározzuk a különböző intézmények szerepét. Meghatározzuk, hogy mi a szerepe a Parlamentnek, a Bizottságnak és a Tanácsnak.

Természetesen egy dinamikus társadalom vagyunk, nem tudjuk, hogy mik lesznek az eredmények. Ami azonban fontos, hogy a legfontosabb cél, hogy az Európai Unió egységét megtartsuk, függetlenül a különbségektől, hiszen most nagy átalakulás zajlik a globális szinten, és persze felmerülnek a kérdések, hogy milyen társadalom az eredményesebb. Milyen politikai rendszer az eredményesebb? Esetleg vannak olyanok, amik nagyon eredményesek, de kevésbé demokratikusak, és a nagy kérdés az, hogy az Európai Unió képes lesz-e megtartani saját értékeit, a jogállamiságot és az életmódot. Ezt senki más nem teszi meg az EU helyett. Tehát, miközben az eltéréseinket, nézetkülönbségeinket tekintjük át, nagyon fontos, hogy mindig megtartsuk az Európai Unió belső erejét.

Természetesen meg fogjuk szervezni októberben Szlovéniában a jogállamiság második éves felülvizsgálatát, és aztán, azt hiszem, országonként kerül erre sor novemberben. Hat ország szerepel a listánkon, és a 7. cikkelyre valószínűleg decemberben kerül sor. A szlovén elnökség felhívja a figyelmet a 1096. számú (1996) határozatára, az Európa Tanács határozatára, és tudjuk, hogy nem minden tagállam tett lépéseket annak érdekében, hogy a korábbi totalitárius rendszereket és gyakorlatokat bíróság elé vigye. Ezek nagyon fontos dolgok, és nagyon fontos, hogy megfelelően fellépjünk az ilyen jelenségekkel szemben, és hogy megfelelő jogi megelőzést foganatosítsunk azzal szemben, hogy ezek a jelenségek felerősödjenek a környezetünkben. A szlovén elnökség ezen kívül azt is gondolja, hogy az alkotmányos és szociogazdasági, társadalmi-gazdasági, politikai, történelmi és egyéb hasonlóságok és különbségek, amelyek a tagállamok között vannak, ezeknek a megoldása igenis

hozzá tud járulni a jogállamiság megerősödéséhez az Európai Unión belül. Ezt a fajta előrelépést csak akkor tudjuk elérni, ha a vitát a lehető legnagyobb mértékben depolitizáljuk, és hogy a különböző alkotmányos rendszereket és gyakorlatokat egyformán kezeljük. Ez természetesen olyan jelenség, amivel most szembe kell néznünk. Szlovénia ezen kívül azt is javasolja, hogy hozzuk létre az alkotmányos demokrácia európai alapítványát, és mi készek vagyunk arra, hogy ennek a központja Szlovéniában legyen. De nyilván ez csak akkor fog megtörténni, ha a tagállamok és az egyéb intézmények is ezzel egyetértenek.

Talán egy-két szó a negyedik pillérről, ami a hiteles és biztonságos Európai Unió, ami képes a biztonságot és stabilitást biztosítani a szomszédságában. Először is nagyon támogatjuk a transzatlanti szövetséget. Ez azt is jelenti, hogy támogatjuk a szoros együttműködést és a kölcsönös támogatást a hasonlóan gondolkodó országok között, és természetesen a transzatlanti együttműködés az USA-val és Kanadával ennek a része. De itt meg kell említeni Japánt, Izraelt és Ausztráliát is, mert ez fontos a jövő szempontjából, abból, hogy olyan társadalmat fejlesszünk a jövőben is, ami demokratikus és nyitott. De a másik oldalról természetesen az is nagyon fontos, hogy megerősítsük a belső kohéziókat, ezért Szlovénia többek között támogatja a belső megerősítést a schengeni rendszernek. A pandémia miatt a belső határok és a migráció egy kicsit háttérbe szorult, de támogatjuk a schengeni terület teljes megnyitását egyik oldalról, és a másik oldalról pedig a külső határok védelmének megerősítését is támogatjuk.

Hogy ezt a tervet teljesíteni tudjuk, szükséges egy eredményesebb módszer kidolgozása az illegális migráció kezelésére annak forrásánál, a külső határaink eredményesebb védelme és a menedéjogi rendszer biztosítása. Tehát azoknak, akik nem kaptak nemzetközi védelmet, azokat megfelelően kell ellátni, és együtt kell működnünk a forrás- és a tranzitországokkal. Ezt persze könnyű mondani néha, de az élet konkrét helyzetei nem mindig ilyen egyszerűek, de a fontos az, hogy definiáljuk a céljainkat. És természetesen így aztán tudunk erről megbeszélést folytatni az Európai Unión belül. Mi megpróbáljuk, sőt, már koordináljuk a migrációs paktummal és menedéjogi paktummal kapcsolatos törvényeket, ami kulcskerete a migrációs nyomás kezelésének.

Az illegális migrációnak természetesen sok dimenziója van. Ennek tragikus háttere van. Van ott manipuláció, igenis benne van a biztonsági fenyegetettség, vannak politikai következményei mindennek a belpolitikára, stb. De világosan kell fogalmaznunk bizonyos dolgokkal kapcsolatban, tehát meg kell előznünk az illegális migrációt és az emberkereskedelmet, mert itt senki nem lehet nyertes. Maguk a migránsok is áldozatai az embercsempészeknek, -kereskedőknek. Tehát ezért erőteljesebb koordinációs mechanizmusokat hozunk létre a belügyminisztériumok és a rendőrségek között a tagállamokban.

Két csúcstalálkozó lesz. Az egyik az EU-csúcstalálkozó Brdóban novemberben, a másik pedig decemberben lesz Szlovéniában, és a szomszédos balkáni országokkal fogjuk megtartani azt a konferenciát. Ez a téma részben magában foglalja a terrorizmussal szembeni harcot is, illetve a vallási és ideológiai radikalizmus különböző formáival szembeni fellépést, mert ezek a dolgok néha összefüggenek. Nem mindig, de van erre példa.

Ezért szükséges, hogy hozzunk létre egy nagyon erős és eredményes rendszert, amivel tudunk küzdeni a terrorizmus ellen, és önök tudják, hogy egyetlen tagállam sincs biztonságban ezen a területen, tehát együtt kell működnünk.

A másik kérdés, hogy az Európai Unió mint olyan számára fontos, hogy a biztonság és védelem területén jobb legyen az együttműködés, illetve a hibrid- és

kiberfenyegetettséggel szemben is együttesen kell fellépni. Évek óta, ha nem évtizedek óta zajlik már ez a vita.

A helyzet egy picit változott a globális trendek átalakulásával, illetve a globális kapcsolatainkkal párhuzamosan, ezenkívül szükséges, hogy a hamis hírekkel és dezinformációkkal szemben is jobban ellenálljunk, tehát nagyobb ellenálló-képességet fejlesszünk ki, tehát eredményes megelőző rendszert kell kialakítanunk a stratégiai kommunikáció területén.

Ez csak megy és megy előre, ugyanis a technológia naponta fejlődik, tehát erre soha nincsen végleges megoldás. De egészében véve az Európai Uniónak erősebb stratégiai autonómiára van szüksége a védelem területén.

És e tekintetben Szlovénia támogatja azt, hogy az európai közös kül- és biztonságpolitikát, az Európai Unió biztonsági és védelmi politikáját megerősítsük és a transzatlanti kapcsolatokat is.

A biztonság a szomszédságunktól is függ, ezért annyira fontos terület a Nyugat-Balkán, amit be kell vonnunk az Európai Unióba a lehető leggyorsabban. Tehát taggá kell őket tenni.

Őnök tudják, hogy a nyugat-balkáni országokkal volt egy csúcstalálkozó Brdóban a múlt héten, Szlovéniában. A mi ambícióink talán magasabb voltak, mint a végeredmények, amelyek megszülettek, de azért ezek sem rossz eredmények, és ez fontos, mert a jelöltországok sokkal világosabb és láthatóbb jeleket kaptak az Európai Unió nyitott kapujáról, és a bővítés témáját magasabb szintre emelték az Európai Unió intézményei a saját programjukban, ugyanis ez is fontos.

Pár évvel ezelőtt ugyanis ez egy rutinjellegű téma volt, amiről mindig beszéltek, de itt nemcsak a jelöltországok számára, hanem az Európai Unió számára is, ahogy a szlovén miniszterelnök mondta: ha az Európai Unió nem bővül, akkor csökkenni fog így vagy úgy. És a Brexit erre egy nagyon jó figyelmeztető jel volt, hogy igenis veszíthetünk, ha nem folytatjuk.

És ez nagyon fontos a nagyobb fejlesztések tekintetében is, keretében is, mert az Unió nem az egyetlen szereplő a régióban. Természetesen normális dolog, hogy az országok, amelyek nem is tagállamok, saját prioritásaikat követik, és vannak nemzetközi partnereik.

De ezek a nemzetközi partnerek nem mindig barátságosak, és csak nézzünk körül a földrajzi területen! Ezt nagyon alaposan kell figyelembe venni, mert itt a biztonságunk és a jövőnk van kockán.

Tehát ezért Szlovénia nagyon támogat minden csatlakozási mechanizmust. Ezek az országok pénzügyi támogatást kapnak, szakmai támogatást kapnak, ahogy más csatlakozni kívánó országok is kaptak ilyet a múltban, és a pénzügyi támogatás magas szintjét elfogadtuk, és ez is fontos.

Ez a bizonyos brdoi csúcstalálkozó a jelentkezők számára is világosan megfogalmazta, hogy milyen kritériumoknak kell megfelelniük. Semmi lehetetlen nem volt itt: az első és legnagyobb a korrupcióval szembeni küzdelem, és a törvények tisztelete. Tehát a végső eredmény pozitív volt, optimista volt a kicsengés.

Nem volt annyira sikeres, mint amennyit elképzeltünk vagy kívántunk, de azt mindenki tudta, hogy ennek vannak gyakorlati okai. Minden tagállam, amely már tagjelölt ország vagy afelé tart, a saját körülményei között él, és ezt egyenként kell tehát áttekinteni. De természetesen továbbra is az az álláspontunk, hogy azt szeretnénk, hogy minél nagyobb számban lépjenek be ezek az országok az unióba.

És az utolsó rész pedig a szélesebb szomszédság felé nyit, ezért a szomszédságpolitikán belül megszerveztük a találkozókat a Keleti Partnerséggel és a mediterrán területtel is. Októberben lesz majd a találkozó a Keleti Partnerséggel, a mediterrán országokkal decemberben lesz majd ez a találkozó.

Természetesen az elnökség állásfoglalása nem ugyanaz, mint a Lisszaboni Szerződés előtt volt. De természetesen részt veszünk a munkában, az előkészületekben, a harmadik országokkal való bilaterális találkozók tekintetében, így például Kínáról beszélhetünk, de ez közös megállapodás kérdése, és csak annyi, hogy igazából a csúcstalálkozó előkészítését már elkezdjük.

És köszönöm, elnök úr, hogy meghallgattak, most várom a kérdéseket.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Államtitkár úr, öné a szó.

Dr. Ökrös Oszkár kiegészítése

DR. ÖKRÖS OSZKÁR államtitkár (Igazságügyi Minisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Nagykövet Úr! Ha megengedik, akkor csak röviden, néhány mondatban reflektálnék a nagykövet úr által ismertetett szlovén elnökségi programra.

Mindenekelőtt szeretném ezen a helyen is megismételni, hogy magyar részről örömmel fogadtuk, hogy július 1-jétől jó szomszédunk és megbízható partnerünk, Szlovénia vette át az Európai Unió Tanácsának soros elnöki tisztségét.

A szlovén elnökségi mottót is teljes mértékben üdvözlöttük, amely az „Együtt. Ellenállóképes. Európa” hármas jelszaván alapul, amely ráadásul magyarul a hármas alliterációra tekintettel még dallamosabb is, mint az angol nyelven megfogalmazott verziója.

Kezdetől fogva sok sikert kívántunk a szlovén elnökségnek, és támogattuk az elnökségi célkitűzéseket arra is tekintettel, hogy ahogy Németország és Portugália soros elnökségét, úgy Szlovénia elnökségét is még és már számos ponton hátráltatta a Covid19-járvány, amely teljes mértékben felborította a korábban megszokott brüsszeli ügymenetet.

Ennek ellenére Szlovénia egy átfogó és részletes, a nagykövet úr által ismertetett pontokat magában foglaló programot bocsátott a tagállamok és az uniós intézmények rendelkezésére, amelynek fókuszában ahogy ezt nagykövet úr is elmondta, a gazdasági helyreállítás, illetve Európa ellenálló-képességének és autonómiájának megerősítése áll, amelyet természetesen magyar részről szintén teljes mértékben támogatunk. Egy ellenállóképes és versenyképes Európai Unió megteremtése a magyar kormány szempontjából és az elsődleges Európa-politikai célkitűzés, amelyhez - a szlovén elnökséggel egyetértve - elengedhetetlennek tartjuk a belső piac és a schengeni rendszer működésének kiteljesítését.

Itt szeretném megjegyezni, hogy az uniós dokumentumokban rendszeresen felbukkanó megfogalmazás, amely a schengeni övezet és a schengeni rendszer működésének, illetve a belső piac funkcióinak a válság előtti állapotra történő helyreállítását, illetve visszaépítését tűzi ki célul, azt annyiban egészítenénk ki, illetve annyiban szeretnénk ennél ambiciózusabb célt megfogalmazni, hogy mindkét rendszer, a belső piac és Schengen is már a válságot megelőzően is akadályoztatva volt teljes funkcióinak kibontakoztatásában.

Így nem elég helyreállítani a válság előtti állapotot, hanem valóban fel kell számolni valamennyi akadályt. Ez egy kulcstémája lehet az elnökségi célkitűzések egy másik oszlopának számító, Európa jövőjéről folytatott vitasorozatnak, illetve konferenciasorozatnak is. Ezzel kapcsolatban szeretném üdvözölni a nagykövet úr által is elmondott elnökségi célkitűzést, miszerint a konferenciasorozat legfontosabb motívuma az uniós polgárok, az állampolgárok saját szavának felemelése, illetve a véleményük becsatornázása kell hogy legyen ebben a konferenciasorozatban, arra is tekintettel, hogy hosszú hónapok vitáját követően lassan egy átláthatatlan bürokratikus szervezetrendszer kezdi körbefogni az eredetileg minél egyszerűbb és

minél inkluzívabb vita előmozdítására szolgáló konferenciasorozat. Magyarország a sokszor nehezen átlátható intézményrendszere ellenére aktívan részt vesz minden lehetséges fórumon és minden lehetséges módon ebben a vitorozatban.

A kormány részéről 2020 júniusa óta már három sikeres nemzetközi konferenciát szerveztünk. Ezekkel kapcsolatban e helyütt is szeretném megköszönni az Országgyűlés közreműködését és támogatását ezek megrendezésével kapcsolatban. Illetve, amint azt a konferencia nyomon követésére szolgáló bizottsági online platform is bizonyítja, a magyar állampolgárok, a civil szféra is meglehetősen aktív abban, hogy hallassa a véleményét azzal kapcsolatban, hogy milyen Európát szeretnénk. Tulajdonképpen Magyarországon abszolút számokban a harmadik legtöbb ilyen vitát rendezik.

Nagykövet úr beszélt a nyugat-balkáni bővítési folyamat, illetve a szomszédságpolitika fontosságáról is. Természetesen maximális mértékben egyetértünk a szlovén elnökségi célkitűzésekkel, illetve a nagykövet úr által is megfogalmazott, illetve itt listázott szlovén szempontokkal olyannyira egyetértünk, mintha csak véletlenül összecseréltük volna a jegyzeteinket. Úgyhogy ezeket nem is szeretném itt most elismételni. Az természetesen további munkát igényel, hogy a brdoi csúcson elfogadott nyilatkozatban, amely - ahogy nagykövet úr is említette - nem érte el azt az ambíciószintet, amellyel sokan előzetes várakozásokkal fordultak efelé, de mégis megerősítette az Európai Unió elkötelezettségét a bővítéspolitika folytatása mellett. Így tehát egy olyan fontos mérőföldkő lehet, amely újra lendületet adhat a bővítéspolitika és a nyugat-balkáni integráció hitelességének visszaállítása iránt.

Egy másik nagyon fontos és kiemelt témakör, amely szintén elnökségeken átnyúlik, és néhány fontos állomása szlovén elnökségi félévre esik, az az úgynevezett migrációs és menekültügyi paktummal kapcsolatos tárgyalások folytatása. Ezzel kapcsolatban szeretném üdvözölni a szlovén elnökség óvatos és konszenzuskereső hozzáállását a reformcsomaghoz. Természetesen magyar részről a csomag elemeivel, illetve az uniós, migrációs politikával kapcsolatos álláspontunk ismert, ennek egyik kulcseleme az, hogy a paktum részét képező jogalkotási javaslatok csomagként kezelendők, és a csomag egységének megbontását magyar részről visegrádi partnereinkkel együtt elutasítjuk, és e tekintetben ismételtelen csak szeretnénk üdvözölni a szlovén elnökség visszafogott hozzáállását, szemben azokkal a hangokkal, akik a paktum mielőbbi siettetett elfogadását erőltetik.

Természetesen a külső határvédelem fontosságával, illetve az illegális migráció kiváltó okainak a származási és tranzitországokban, illetve a származási helyen történő kezelésével kapcsolatos célkitűzéseket maximálisan támogatjuk, és szeretném továbbá üdvözölni a harmadik elnökségi prioritáshoz kapcsolódva a jogállamiság kérdéskörében a nagykövet úr által említettek. Illetve Ljubljana azon célkitűzését, hogy a folyamatot depolitizálja a lehető legteljesebb mértékben, és egy olyan általánosan elfogadott megközelítést, módszert és tartalmi irányvonalat alakítson ki, amely a politikai jellegű diskurzusok helyett a valódi dialógust és a tapasztalatcserét segíti.

Egy következő nagy témakör természetesen, amelyet szintén említett nagykövet úr a prezentációjában, a klímaváltozás elleni küzdelem, hiszen a Bizottság néhány nappal a szlovén elnökség kezdete után tette közzé nagyszabású, „Irány az 55 százalék!” vagy „Fit for 55” elnevezésű klímacsomagját, amely 16 elemből, közte 13 jogalkotási javaslatból tevődik össze, és összességében azt a célt szolgálja, hogy az Európai Unió és tagállamai megfelelhessenek az állam- és kormányfők által decemberben meghatározott célkiűzésnek, miszerint is 2030-ra 55 százalékkal mérsékelje az Európai Unió az üvegházhatású gázok kibocsátását. Tekintettel a csomag komplexitására és az elemek egymással való kölcsönös összefüggésére, gyors előrehaladást e tekintetben

nem várunk, de a szlovén elnökségre itt is nagy és jelentős szervezési és koordinációs munka hárul.

Nagykövet úr említette még a COP26-ra való felkészülést is, amelyet még, ha megengedik, a klímavédelem kapcsán egy rövid megjegyzéssel egészítenék ki, hiszen magyar részről a klímaügyek kapcsán folyamatosan hangsúlyozzuk a klímadiplomácia fontosságát is, amely egyébként az ezzel foglalkozó bizottsági szervezeti egység, illetve a biztos kinevezésére vonatkozó küldetésnyilatkozat, amelyet a Bizottság elnök asszonya még az intézményi ciklus kezdetén aláírt. Aláhúзва, hogy az Európai Unió a globális üvegházhatású gázok kibocsátásának mindössze 8 százalékért felel. Tehát nagyon fontos, hogy az Európai Unió, mi, uniós tagállamok egymás között hogyan valósítjuk meg a klímasemlegességi célt. Egy globális folyamatról lévén szó, a döntő kérdés az, hogy globálisan a globális gazdaság valamennyi nagy szereplője miként képes együttműködni, és e tekintetben az Európai Unióra a nem uniós szereplők irányába tett diplomáciai lépések tekintetében is számítunk.

Digitalizáció, ismét egy olyan terület, amely számos átfogó javaslatot tartalmaz, és e tekintetben is az elmúlt hónapokban a szlovén elnökség visszafogott, konszenzuskereső és jó koordinatív munkát végzett. A technológiai szuverenitás és a digitális átállás megkönnyítése, illetve előmozdítása mint két kulcsprioritás hatja át ezeket a javaslatokat, amelyek a mesterséges intelligenciától az adatkormányzáson át, az elektromos személyazonosságon alapuló javaslatig szólnak, és természetesen idetartozik a digitális szolgáltatások, illetve a digitális piacokról szóló két kiemelt jelentőségű rendelettervezet, amelyekkel kapcsolatban Szlovénia azt az ambiciózus célt fogalmazta meg, hogy már novemberben sikerüljön ezzel kapcsolatosan egy általános megközelítést elfogadni.

Összességében tehát a kormány részéről egyetértünk a szlovén célkitűzésekkel és prioritásokkal, a szlovén elnökség eddigi munkáját pedig üdvözljük, és ezúton is jeleznénk, hogy Szlovénia a továbbiakban is számíthat Magyarország konstruktív hozzáállására és együttműködésére, egy erős, versenyképes és a nemzeti identitásokat tiszteletben tartó Európai Unió kialakításában. Köszönöm szépen.

Kérdések

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Néhány gondolatot engedjenek meg! Először is a szlovén elnökség eddigi eredményeivel kapcsolatban én is szeretném hangsúlyozni, hogy egy jól és gördülékenyen lebonyolított elnökségnek lehetünk a szemtanúi, és szeretnék gratulálni ehhez Szlovéniának. Nagykövet úr, köszönjük szépen az alapos tájékoztatást.

Az első prioritással kapcsolatban senki nem várta azt, hogy az újjáépítés során egy olyan akadályba ütközünk, hogy elszabadulnak az energiaárak, és az iránt érdeklődnék, hogy hogyan látja ezt a nagykövet úr, ennek a jelenlegi energiahelyzetnek milyen kifutása lehetséges. Ugye, itt, Magyarországon is 500 forint fölött van a benzin ára. Hogyan érinti ezt a meglehetősen drámai energiahelyzetet az Európai Unió zöldstratégiája? És talán nem erőltetett, ha fölteszem azt a kérdést is, hogy nemcsak az energiaárak leptek meg bennünket, hanem létrejött egy német-amerikai megállapodás a Nord Stream 2-ről. Az Északi Áramlat immáron egy komoly nemzetközi legitimitással történő megvalósítása hogyan érinti ezt az energiahelyzetet?

Az elnökségeknek általában ez a legkomolyabb próbájuk, amikor váratlan dolgok történnek. Az energiaárakban is, meg az Északi Áramlat kérdésében is, azt hiszem, hogy a szlovén elnökségnek ezzel kellett szembesülnie.

A második kérdésem az Európa jövőjével kapcsolatos kérdés. Egyre többet lehet hallani azt, hogy van egy jól körülhatárolható országcsoport, amely a minősített

többségi döntéshozatalt látja az Európa jövőjéről szóló vita kulcskérdésének, és ezt ki szeretné terjeszteni a külpolitika területére is.

Hogyan látja ezt nagykövet úr? Mi a szlovén elnökség álláspontja a minősített többségi döntéshozatal bevezetését tekintve a külpolitika és a biztonságpolitika, a CFSP és a CSDP területén?

Szintén talán érdekes lenne, ha egypár szót hallhatnánk a harmadik prioritásunkkal kapcsolatban, a jogállamiságról szóló alapítványnak, intézetnek a jövőjével kapcsolatban. Milyen legitimitást kívánnak ennek az alapítványnak, ennek az intézetnek adni? Milyen szervezeti felépítése lenne? Lehet-e erről az elgondolásról valamit tudni? Látszik-e esetleg valami konszenzus? Körvonalazódik-e?

Hiszen valóban, a jogállamisági mechanizmusok közötti összhang megteremtése és valami egyetértés kialakítása a jogállamiság kérdésében biztos, hogy hozzájárulna az európai egység gondolatának erősítéséhez, ami a legfontosabb jelszava a szlovén elnökségnek.

És végül, ami a biztonsági kérdést illeti: augusztusban meglehetősen nagy hidegzuhany volt a nemzetközi közösség számára Afganisztán. Mind a NATO, mind az Európai Unió számára nem várt fejlemény volt az afganisztáni összeomlás, és az iránt érdeklődnék nagykövet úr, hogy ön - akár privát módon is - milyen tanulságokat vont le.

Melyek azok a következtetések, amelyek az afganisztáni helyzetből adódnak? És mi a meglátása szerint az a megfelelő stratégia, amivel a jelenlegi helyzetben az afganisztáni kérdést az Európai Uniónak kezelnie szükséges? Talán kevesebb égető nemzetközi biztonsági kérdés van jelenleg a világban, mint Afganisztán következtetései levonása. Mi az ön álláspontja ezzel kapcsolatban?

Tisztelt Bizottság! További kérdéseket lehet föltenni. *(Jelzésre:)* Balla alelnök úrnak hadd adjam meg a szót.

BALLA MIHÁLY (Fidesz), a bizottság alelnöke: Nagyon szépen köszönöm, nagykövet úr, a kiváló előadást. Csak egy rövid kérdésem van. Mi a véleménye Észak-Macedónia és Montenegró integrációjáról? Mert említett néhány szót Szerbiáról, az együttműködésről, és hogy jó megoldást kellene találni Belgrád és Pristina között, és ez lenne a kérdésem, ami tehát ennek a két országnak, Észak-Macedóniának és Montenegrónak az integrációjára vonatkozik. Köszönöm.

ELNÖK: További kérdés van-e? *(Jelzésre:)* Nacsa Lőrinc, KDNP!

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm szépen. Nagykövet úr, köszönjük szépen a prezentációt és a szlovén elnökség eddigi munkáját, illetve szeretnénk gratulálni a harmincéves függetlenségi évfordulóhoz is, ami szintén egybeesik az elnökséggel, és ehhez az évfordulóhoz innen is szeretnénk gratulálni.

A kisebbségvédelem ügyében kérdezném a nagykövet urat, hiszen idén, ebben az évben az Európai Bizottság elutasította a Minority SafePack kezdeményezést, és az Európai Parlament nagy arányú támogatás mellett sem tervez jelentős jogalkotást a témában. Hogyan tud az európai nemzeti kisebbségvédelmi ügy előrébb mozdulni? Hogy látja ezt, nagykövet úr? Lehet-e ebben mozgástér az Európai Bizottság döntése ellenére?

Nyilván majd a Bíróság döntését is figyelembe kell venni, de hogy látja nagykövet úr, hogy az őshonos nemzeti kisebbségek védelmében milyen további lépéseket tudunk tenni úgy is, hogy a Bizottság ezt meg akarja akadályozni, és a mozgásterünket leszűkíti? Köszönöm szépen.

ELNÖK: További kérdések vannak-e? *(Senki sem jelentkezik.)* Először nagykövet úrnak adom meg a szót, aztán államtitkár úrnak. Nagykövet úr, parancsoljon.

Válaszok

ÓEXC. MARJAN CENCEN, Szlovénia magyarországi nagykövete: Köszönöm szépen, elnök úr. Köszönöm a kedves szavakat a gördülékeny elnökségről és a prioritásainkról.

Ami az energiaválságot illeti. Természetesen minden elnökség meglepetésekkel jár. Emlékszem az elsőre, és emlékszem más országok elnökségére is. Tehát konfrontálódunk most új fejleményekkel ez alkalommal is, azonkívül az afganisztáni válságon kívül itt van még az energiaválság, de lehetnek még egyebek is.

Tehát fontos, hogy az Európai Unió erőteljesebb függetlenséget érjen el az energia területén. De ugye, nem vagyunk túlságosan gazdagok energiában, ha a természeti erőforrásokra gondolunk a hagyományos értelemben.

De természetesen lehetőségünk van arra, hogy innovatív megoldásokat találjunk: alternatív forrásokat, például a szélenergiát vagy a napenergiát. Természetesen a hagyományos forrásokról beszélve, a gázzal beszélve fontos más régiókból ezen források beszerzése; e tekintetben nagyon fontos a helyes egyensúly megtalálása és a megfelelő függetlenség fenntartása.

Természetesen most Magyarország nemrégiben egy új megállapodást írt alá a Gazprommal, és valahogyan megerősítette a gázforrásokkal kapcsolatos függetlenségét.

Tehát e tekintetben azt mondanám, hogy itt mindig zajlanak a megbeszélések, és valószínűleg egy bizonyos szinten már várható volt, hogy az USA és Németország az Északi Áramlattal kapcsolatban megállapodásra jutnak. Most nem tudnám az összes részletet ismertetni arról, hogy mi ennek a stratégiai háttere. Egyik oldalról a német oldalt kellene bemutatnom, a másik oldalról meg az amerikai oldalról tudnám ezt megközelíteni. De ami fontos, hogy emlékszem, hogy mi történt, amikor Borrell főképviselő első találkozása történt Moszkvában, de nemrégiben újra elmondta Borrell, hogy Európának meg kell találnia a megfelelő kapcsolatot a nagy szomszédjával keleten, ami az Oroszországi Föderáció. Figyelembe kell venni a különbségeinket, de közel vagyunk egymáshoz és egymástól függünk, és Lavrov külügyminiszter nemrégiben Belgrádban tett néhány kijelentést arról, hogy Oroszország hogyan látja az Európai Uniót. Tehát nem lennék... Én nem vagyok politikus, tehát nem tudok javaslatokat tenni megoldásokra, de a megfelelő megoldások megtalálása fontos. Dialogust kell folytatnunk, és az európai stratégiai függetlenséget kell elérnünk.

Ami az Európai Unió jövőjéről szóló konferenciákat illeti, és a minősített többséget illeti, ahogy említettem, ez a vita nem azt a célt szolgálja, hogy a szerződéseket átalakítsuk, de ezt nem fogják teljesen kizárni. De természetesen a minősített többség egy kis kihívás különösen a kis tagállamok számára, mert akkor olyan többség alakulhat ki, ami nem fog megfelelni a kisebb tagállamok számára. Tehát nagyon óvatosnak kell lennünk, amikor erről folytatunk megbeszélést, és hogy hogyan fogjuk elosztani az egyenlő hang lehetőségét minden tagállam számára, függetlenül a méretektől. Mert az Unió eredeti gondolata persze hogy az volt, hogy hozzunk létre különböző országokból egységet, függetlenül attól, hogy ezek az országok kicsik vagy nagyok. Tehát ez nem könnyű feladat.

Ami a jogállamiságot illeti, már említettem, hogy a különböző tagállamok különböző alkotmányos megoldásokkal rendelkeznek saját körülményeikre tekintettel. Személyes tapasztalatom, ami néha igenis fontos, mert az ember különböző országokban szolgál, és természetes, hogy egy nagykövethetnél nemcsak a politikát kell

tanulmányozni, hanem az adott ország kultúráját és történelmét is, és nagyon sok mindenre rájöttem Magyarországgal kapcsolatban. Magyarország történelmi szerepéről, pozíciójáról, amit Magyarország a korábbi évszázadokban játszott. Megtudtam, hogy mennyire fontos volt a magyar pozíció Közép- és Nyugat-Európa biztonsága szempontjából. Nem csupán a védelem területén, hanem például az élelmiszer-ellátásban is, és a többi. Ezért ez egy figyelmes és türelmes, de természetesen tartalmi vita kell hogy legyen. A jogállamiságra nem fogunk nagyon gyors megoldást találni, de ahogy említettem, fontos megtartani az egységet a vita során a különböző módszerek tekintetében. Ez kell, hogy legyen a legfontosabb vezérfonalunk.

Ami pedig Afganisztánt illeti: már voltam korábban is Afganisztánban, tehát 1979-ről beszélek, és még fényképeim is vannak, és aztán mi történt '79 nyarán és decemberében? Én a hadseregben voltam, és erőteljesen elleneztem a hivatalos magyarázatot, amit a hadseregben kaptunk, és sajnálatos módon igazam volt. Afganisztán természetesen erőteljesen stratégiai helyszínnel rendelkezik, nemcsak a tranzitvolta miatt, hanem az árucikkek miatt, az ásványi anyagok miatt és a többi. Afganisztánnal az a probléma természetesen, hogy történelmileg nem sikerült, tehát még a britek sem tudták és a szovjetek sem tudták megnyerni őket, és most a nyugati szövetség is, úgy tűnik, nem sikerült. Tehát nyilván nem volt jó a megközelítés.

De mi az, ami megváltozott azóta, hogy megjelentek ott a csapataink? Először is visszavonták az úgynevezett terrorista rezsimet, de menet közben megváltozott a mandátum, és ez bölcs dolog volt? Valóban szükséges lett volna az? És a hadsereg visszahívása, a kivonulások jobban tervezhetőek lehettek-e volna? És nyilván a PR-vonatkozások is felmerülnek, ezért felmerül a kérdés, hogy azok, akik felelősek a jelenlétért, akik kezelik a mi csapataink jelenlétét, ott mennyire értették, hogy mi zajlik a társadalomban? Miért volt ilyen váratlan és gyors ez az összeomlás, ennyire nem várt ez az összeomlás? A másik oldalon, Afganisztán számára most az a jó dolog, hogy nem sok ember halt meg ezidáig a rendszerváltozás miatt, de persze, ki tudja, mi következhet még a jövőben. De, ami nagyon fontos, és ez az, amit a szlovén elnökség támogat, az az a gondolat, hogy ne adjuk fel teljesen Afganisztánt. Legyünk ott jelen ezután is, legyen bizonyos kommunikációnk az intézményeikkel! És természetesen kövessük nagyon óvatos figyelemmel, szoros figyelemmel a gyakorlatát annak, hogy mit csinál az új kormány. A jelek nem túl biztatóak, de voltak nehéz rezsimek a múltban, és kezelni kellett ezeket.

Most a probléma az, hogy egyre több a pártos és hamis hír, az eltorzított hír, tehát igazi vizsgálatot kell végeznünk, pontos képet kell alkotnunk, és ami a jövőbeni aktivitásainkat illeti, tisztázni kell a célokat és a mandátumot, és fel kell tenni önmagunknak a kérdést, hogy igazából mit is akarunk elérni, mert ezidáig a beavatkozások csak arra mentek ki, hogy megdöntsük a rezsimet. Korábban én a Külügyminisztériumban dolgoztam, és elmondhatom, hogy katonailag persze meg lehetett dönteni Szaddám Husszein rezsímjét, de mik voltak a következő lépések? Ezzel kapcsolatban nem kaptunk világos választ, és azt hiszem, hogy ez is a probléma része.

Ami pedig a bővítést illeti, elnézést kell kérnem, nem voltam elég óvatos vagy pontos. Hat jelentkező országról beszélünk, és mindegyik különböző szinten áll a csatlakozási folyamatában. És persze, Szlovénia támogatja a hat ország mindegyikét abban, hogy felgyorsuljon a folyamat, és mindkét oldallal próbálunk beszélni azokban az esetekben, amikor a tagállamokhoz is kapcsolódik a folyamat. Észak-Macedóniát már itt említették, ez nem egyszerű feladat, de nem adjuk fel, nem mondhatjuk, hogy elnökségünk végére ezt vagy azt fogjuk elérni ezen vagy azon jelentkező ország irányában. De a témával minden egyes nap dolgozunk, kommunikálunk mindegyik

jelentkező országgal. Szerbia, Montenegró, Észak-Macedónia, Albánia, Koszovó és Bosznia-Hercegovina, tehát egyiket sem hagyjuk ki.

Ami a kisebbségvédelmet illeti, igen, tudom, hogy ezek olyan kihívások, amikkel szembesülünk, és nem minden egyes tagállam kezeli a kisebbségek kérdését ugyanolyan módon. Én büszkén mondom, hogy Szlovénia és Magyarország nagyon jó kisebbségi politikával rendelkezik. Mi támogatjuk mindkét oldalon a kisebbségeinket, és közös bizottságunk van, ami működik: vannak projektjeink, és van pénzügyi támogatás.

Ennek a megoldása európai szinten: valószínűleg meg kell találni valamilyen együttes alapítványt, egy közös alapítványt arra, hogy hogyan kezeljük ezt. Bár azt tudni kell, hogy a kisebbségek politikailag érzékeny témát jelentenek sok országban, és ezek az őshonos kisebbségek vagy új kisebbségek kérdései merülnek fel. Nálunk is megvan ez a vita, Szlovéniában.

Tehát a lehető legnagyobb mértékben meg kell találni azt, amiben közösen gondolkodunk, és új megoldásokat kell előterjesztenünk; a jelenlegi nem volt sikeres. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Államtitkár úr!

DR. ÖKRÖS OSZKÁR államtitkár (Igazságügyi Minisztérium): Reagálnék néhány kérdésre. Elnök úrnak az energiaárakra vonatkozó felvetésével kapcsolatban, illetve kiegészítve azt, ami elhangzott az Európai Bizottság által előrevetített, illetve elővezetett klímacsomaggal kapcsolatban: itt természetesen a hosszú hónapok, illetve hosszú évek elkövetkezendő tárgyalásai során a legfontosabb célkitűzés az az, hogy az összességében a klímaváltozás elleni harc költségeinek megosztásáról szóló csomag a terheket egyenlően és méltányosan ossza el az egyes szereplők között.

Azaz, hogy ezt konkrétan is megfogalmazzam, fel kell lépünk mindenféle olyan tendencia ellen, amely egyrészt a régiók között egyenlőtlenül osztaná meg a terheket és aránytalan feladatokat, illetve tehervállalást szabna bármely régióra; általában az ilyen aránytalanságokból a kelet-közép-európai régió nem szokott jól kijönni.

A másik pedig, hogy az állampolgárok, a családok és a lakosság helyett a nagy klímaromboló vállalatok fizessék meg a klímaváltozás elleni harc költségeit.

Ez a veszély jelen van a bizottsági javaslatokban. Ez nem is vita tárgya. A Bizottság maga is elismeri az úgynevezett Szociális Klímaalapra vonatkozó tervezetének indoklásában, illetve maga a tervezet kibocsátása azt mutatja, hogy a Bizottság pontosan tudja, hogy a sérülékeny háztartásokra és a családokra óriási terhet róna ez a javaslat, és ezért vezették elő ennek az alapnak a létrehozására vonatkozó javaslatot.

Az előzetes értékelések szerint azonban ez nem felel meg az előbb említett két legfontosabb követelménynek: nem egyenlíti ki a tehermegosztás aránytalanságait, és másodrészt pedig nem kompenzálja a lakosságra, a családokra háruló terheket. Úgyhogy ennek a megváltoztatása a következő hónapok legfontosabb feladata az energiaárak és a klímapolitika tekintetében.

Elnök úrnak az EU jövőjére vonatkozó kérdésére illetve az ezzel kapcsolatos konferenciával kapcsolatban többször, több fórumon volt lehetőségünk elmondani, hogy alapvetően a viták sokszor hamis dichotómiák körül folynak. Az egyik ilyen, még a konferencia tervezése során az volt, hogy intézményi vagy pedig szakpolitikai kérdésekről folyjon a vita, amellyel kapcsolatban elmondtuk, hogy mind a kettő jó téma és fontos az állampolgárok mindennapi élete szempontjából.

Természetesen a szakpolitikai kérdések élveznek előnyt, de az Unió alkotmányos struktúrája és berendezkedése is fontos és eldöntendő kérdés. Amit viszont mindenképpen el kellene kerülni, az az, hogy az uniós intézmények arról folytassanak vitát, hogy milyen keretrendszerben folytassanak majd vitát az intézményi, illetve szakpolitikai kérdésekről.

Ehhez képest másfél évig más sem történt, mint a konferencia résztvevői a konferenciáról vitatkoztak. De ezért is bátorítottunk jelezni, hogy valamennyi elnökségtől és Szlovéniától és az őket követő Franciaországtól is azt várjuk majd, hogy a vitát valóban az állampolgárok véleményének becsatornázására tegyék majd alkalmassá.

A jogállamisági intézettel kapcsolatban: magyar részről természetesen mi is kíváncsian várjuk a létrehozandó új szervezetnek, illetve alapítványnak a mibenlét és a pontos célját, tekintettel arra, amit azt szintén volt már alkalom kifejtetni, hogy a számos egymást követő és céljukat, jogalapjukat, menetrendjüket, illetve általános, az uniós eljárásrendbe való illeszkedésüket nézve nem tisztázott jogállamisági mechanizmusok és eljárások súlyosan veszélyeztetik egymást, illetve nincs tisztázva ezek struktúrája és egymáshoz való viszonya.

Ezért összességében nem új mechanizmusokra van szükség, hanem egyrészt a meglévő mechanizmusok világossá tételére, illetve összhangba hozására a szerződéses célkitűzésekkel. Összességében egy non-proliferációs megállapodás a tagállamok között a jogállamiság tekintetében is időszerű volna.

Afganisztánt említette még elnök úr. Természetesen az afganisztáni helyzet és nem utolsósorban amellet még a belarusz-litván, -lett, -lengyel határon kialakult helyzet is rámutatott az Európai Unió kiszolgáltatottságára számos tekintetben, amely természetesen kapcsolódik a szlovén elnökség által is célkitűzésént megfogalmazott autonómia, függetlenség, illetve öngazgatási képesség fogalomköreihez; és fel kell tenni a kérdést, hogy Európa ma jobban felkészült-e egy migrációs válságra, mint akár 2015-ben.

A sajnálatos válasz az, hogy vajmi kevés előrehaladás történt e tekintetben 2015 óta. És azt kell látnunk, hogy hasonló válsághelyzetekben továbbra is a tagállamok cselekvőképessége az, ami a polgárok védelmét el tudja látni.

Úgyhogy e tekintetben számítunk arra, hogy ahogy litván és lett barátaink is újra és újra rámutatnak, a külső határok védelmének megerősítésére, illetve a migráció kiváltó okainak helyben történő kezelésére helyezük majd a hangsúlyt, miközben az uniós megközelítés legfontosabb vitapontját, a szolidaritás mibenlétét pedig a lehető legmagasabb szinten, tehát az állam- és kormányfők megállapodásával és konszenzuális alapon valamennyi tagállam egyetértésével kell rendezni.

Balla alelnök úr kérdésére, Montenegró és Észak-Macedónia kapcsán a kormány álláspontja közismert és egyértelmű. Észak-Macedóniával mielőbb meg kell kezdeni a csatlakozási tárgyalásokat, Montenegróval pedig lezárni.

Nacsa képviselő úr a Minority SafePack-kel kapcsolatban érdeklődött. Itt szintén világos a kormány álláspontja. Az ügy kapcsán, illetve a bizottsági elutasítás kapcsán folyó európai bírósági eljárásba a magyar kormány maga is beavatkozott a kezdeményezők oldalán.

A Bizottság elutasító döntését, amellyel visszadobta a Minority SafePack javaslatcsomagot, nemcsak politikai hibának tartjuk, nemcsak politikai értelemben tartjuk hibának, amennyiben ellökte magától a nemzeti kisebbségek helyzetének megoldására irányuló javaslatcsomagot, illetve egyáltalán ennek a fontos célkitűzésnek a felvállalását, de jogi szempontból is számos ponton hibás, úgyhogy reménykedünk majd a Bíróság pozitív döntésében e tekintetben is. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Képviselőtársaim! Van-e további kérdés, hozzászólás? *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nincsen, akkor meg szeretném köszönni a vendégeinknek, különösen az Európai Unió Budapestre akkreditált nagyköveteinek, illetőleg képviselőiknek, hogy eljöttek.

Nagyon hálás vagyok, amiért elfogadták meghívásomat. Tudják, hogy ez rendszeres gyakorlat nálunk, hogy mindig meghívunk minden elnökség alatt egy nagykövetet, és mi most egyébként a Delegációs teremben vagyunk.

Ha még nem voltak itt, akkor kérem, jegyezzék meg, hogy ebben a teremben történt a külügyek vitája az Osztrák-Magyar Monarchia idejében is. Ugyanis azért nevezik ezt Delegációs teremnek, mert az osztrák és magyar delegációk találkoztak itt azért, hogy kezeljék a közös ügyeket, a közös problémákat, és a három legfontosabb közös ügy volt: a költségvetés, a külügy és a védelem. Tehát ez tulajdonképpen egy külügyi tanácsként működött az Osztrák-Magyar Monarchia idejében. Itt tartózkodunk most, és ezért a neve ennek a teremnek: Delegációs terem, és ez most az, ahol az Országgyűlés Külügyi bizottsága tartja az üléseit.

Tehát nagyon hálásak vagyunk azért, hogy elfogadták meghívásunkat, és különösen hálásak vagyunk nagykövet úrnak, hogy velünk volt, hálásak vagyunk az államtitkár úrnak, és remélem, hogy újra hamarosan találkozunk a francia elnökség időszakában a francia nagykövet meghallgatásán. Időben értesítjük majd önöket.

Egyebek

Lezárom a napirendi pontot, és tisztelt képviselőtársaim, az egyebek során csak annyit szeretnék hangsúlyozni, hogy következő ülésünket október 27-én tartjuk, nagykövetjelöltek kinevezés előtti meghallgatása lesz, illetőleg a zárszámadási törvényjavaslat. Előreláthatólag október 27., szerda, 9 óra 30-kor. Kérem, hogy írja be minden képviselő az előjegyzési naptárjába ezt az időpontot.

Az ülés berekesztése

Amennyiben nincs több kérdés, az ülést be rekesztem. Szép napot kívánok mindenkinek! Viszontlátásra!

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 32 perc)

Németh Zsolt
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Barna Beáta és Lajtai Szilvia